రెండు ఎర్రని గాలిపటాలు

ఆ గురువారం, సాయంకాలం లక్ష్మణ్ స్టూడియోకి రమ్మని కబురుచేశాడు శివరామ్. రేపో, మరునాడో జరగబోయే ఒక మీటింగ్‌కి రిహార్సల్ అది.

చాలా కవితలు, రెండో, మూడో ఉపన్యాసాలు వినాలి. ఒక దుఃఖాన్ని ఇంత నాటకీయంగా పాక్ చెయ్యటం; ఈ సిటీ నుంచే దూరంగా పారిపోవాలని కోరిక కలిగింది.

అయితే అహమ్మద్, మా హీరో. తన బొమ్మల కోసమే ఆ రిహార్సల్‌కి వెళ్ళాను. ముందుగా సెప్టెంబరు పదకొండు గురించిన యుద్ధ కవితలతో గొప్ప ఉత్సాహాన్ని రగిలించాడు దేశి. చుట్టుపక్కల ఇళ్ళన్నీ నిశ్శబ్దంగా ఉన్నాయి.

దూరంగా ఎక్కడో మసీదులోంచి 'అజా' వినిపిస్తుంది. రోడ్డుపైన తోపుడుబళ్ళు, ఒంటరి ముసలి కుక్క, దానివెంట భీకరంగా అరుస్తూ పరిగెడుతున్న నాలుగైదు బలిసిన కుక్కలు. శివరామ్ దీక్షగా ఒక నిరసన పత్రాన్ని తయారుచేస్తున్నాడు. ముఖం ఎర్రగా ఉంది. కోపంతో పెదవి వణుకుతోంది. "కవులం, రచయితలం, సామాజిక కార్యకర్తలం..." అంటూ మొదలైన నిరసన పత్రం సుమారు రెండు పేజీలుంది. "దీనిపై సంతకం పెట్టు!" అంటూ కాగితాన్ని నావైపు తోశాడు. గబగబా మూడు సంతకాలు పెట్టేను. "ఒకటి నాది. మిగిలిన రెండూ నా కథల్లోని పాత్రలు మోహిని, మోహన సుందరాలవి!" అన్నాను గంభీరంగా. అతని ముఖంలో అసహనం. అహమ్మద్, మనోహర, మూర్తి పెయింటింగ్స్‌ని సర్దుతున్నారు. కోమలి ఓ మూలన కూర్చుని కవిత రాసుకుంటుంది. అప్పుడే వచ్చిన సదాశివ, వస్తూనే కిటికీ తలుపులన్నీ తెరిచి, కర్టెన్లు తీసి, దీపాలు వెలిగించి బ్రహ్మాండమైన కాంతిని ఒక్కసారిగా గదిలో ప్రవేశపెట్టాడు.

అహమ్మద్ వేసినవన్నీ ఆయిల్ పెయింటింగ్స్. పదిదాకా ఉన్నాయి. ఒక్కొక్కటి ఒక మానవ గాథ. నరికివెయ్యబడ్డ అవయవాల గుట్టలు. కాళ్ళు, చేతులు, శిరస్సు, వక్షాలు: ఆ గుట్టల మధ్యన తమ శరీర భాగాలు వెతుక్కుంటున్న వికలాంగులు. ఇంకొకటి, చుట్టూ ముళ్ళకంచె బయట సైనికుల కవాతు. ముళ్ళకంచెపై రెండు చేతులు బిగించి, రక్తం కారుతుండగా, "బేటా! తు కిదర్ హై!" అంటూ ఆచూకీ తెలియని బిడ్డకోసం ఏడ్చే తల్లి. మరొకటి, ఒంటరిగా నడిచి వెళుతూ, అది తగలబడుతున్న శిశువు.

ఆ పెయింటింగ్స్ పక్కనే ఉన్న రెండు ఎర్రని గాలిపటాలపై నా దృష్టిపడింది. పొడవాటి రంగుల రెక్కలతో, మానవ హృదయంలా ఉన్నాయవి.

వాతావరణంలోకి కోమలి ఒక కవితను ప్రవేశపెట్టింది. పూర్తికాని కవిత. శకలాలు శకలాలుగా ఆ కవిత స్టూడియో అంతా వెదజల్లబడింది.

మనం అదృశ్యమయ్యి/ లేక సమూలంగా నిర్మూలనమయ్యి/ మరణపు భావనగా మిగిలిపోయే/ ఒక మహా నిశ్శబ్దం.

చర్మాన్ని ఒలిచి, రక్తము, మాంసము/ సమస్తమూ మంటల మధ్యన/ ఈ దహనక్రియేనా మరణం/ తగలబడుతుంది రక్తమూకాదు/ పోనీ ఎముకలూ కాదు/ భూగోళంపై చివరి మానవుడు/ తగలబడుతున్న సందర్భమిది.

డా॥ వి.చంద్రశేఖరరావు

గదంతా గుజరాత్‌లా మారిపోయింది. శివరామ్ గుజరాత్ విధ్వంసం ఫోటోలు నేలపై పరిచాడు. ఒక్కో ఫోటో ఒక్కో కథ. ఒక విపత్తు. ఒక మరణం. శివరామ్ వివరిస్తూనే ఉన్నాడు.

రాత్రి దీర్ఘమైంది. సదాశివ కవితను చదవటం మొదలుపెట్టాడు. కళ్ళముందో దృశ్యం. పెనుమంటై, భయం గొలిపిందా కవిత. అంతలోనే మూర్తి కవిత గదిని ఆవహించింది.

హఠాత్తుగా శివరామ్ గొంతు సవరించుకొని "ఈ కథ వినండి! ఆ ఊరిలోకి ప్రవేశిస్తూనే మాకు ఆమె అరుపులు వినిపించాయి. మాకు ఆమెను చూపించండి అన్నాం. ఆమె ఇప్పుడు లేదు అన్నారు. ఆమె కథలు అమ్ములు బతికే వీధిగాయని. పోనీ వాళ్ళ భాషలో బిచ్చగత్తె. ఫాతిమా ఆమె పేరు. ఊరంతా ఆమె కథే చెబుతున్నారు. ఆ కథ మీకు చెప్పాలి" అన్నాడు.

** ** **

మనుషులు నిరవధికంగా కాలుతున్న సందర్భం. ఇళ్ళులేవు. చిరునామాలు లేవు. సరి, ఆ కథ అట్లా ఉంచితే, సహాయ శిబిరాల బయట ఒక వీధి బిచ్చగత్తె, మసీదు ముందర పాటలు పాడే, కథలు పాడే గాయని. ఫాతిమా ఆమె పేరు. ఆటోలో రెండు మూడు రొట్టెల మూటలతో దిగుతుంది. శిబిరాల్లో ఆకలిగొన్న పిల్లలందరినీ వెంట తీసుకువెళ్ళి రోటీలు పంచుతుంది. వాళ్ళ కథలన్నీ వింటుంది. మరుసటి రోజుకి అవన్నీపాటలై వీధివీధి తిరుగుతాయి. ఆమెకు పోలీసన్నా, మిలటరీ అన్నా భయంలేదు. వాళ్ళ మధ్య కూడా 'గుజరాత్ పాటలు' పాడి వినిపిస్తుంది.

మసీదు పక్కన ఆమెకో ఇల్లుంది. ఆ యిల్లు ఇప్పుడొక పిల్లల శిబిరమైంది. కనీసం వందమందైనా ఆ యింట్లో ఉండి ఉంటారు. అంతమందికీ రోటీ, సబ్జీ అందిస్తుంది. గోధుమలు ఎక్కడ నుంచి వస్తాయో అర్థంకాదు. ఒకసారి కలెక్టరు బంగళా ముందు తన పాటల దుకాణం పెట్టింది. ఎంతమంది పోలీసులు వచ్చినా బెదరలేదు. చివరకు కలెక్టరు బయటకు వచ్చి, ఆమె కథలన్నీ విని, పిల్లలకోసం పదికిలోల గోధుమలు రేషన్‌గా ఇచ్చాడు.

అయితే ఊళ్ళో వాళ్ళకు ఆశ్చర్యం కలిగించే విషయం, ఫాతిమా రోజురోజుకీ చిక్కిపోయి, ఎముకల పోగులా అయిపోవటం. 'ఆమె తిండితినడం మానివేసింది' అని ఊరంతా చెప్పుకుంటారు. ఆ ఒక్క గింజయినా పిల్లలకోసం మిగల్చాలని ఆమెఆరాటం.

నెలగడిచింది. పిల్లల తల్లిదండ్రుల ఆచూకీ తెలియలేదు. పిల్లలు ఇళ్ళకు వెళ్ళే పరిస్థితి లేదు. పది కిలోల రేషన్ ఆగిపోయింది. ఇప్పుడు ఇంటింటికీ బిచ్చమెత్తుకోవటం మొదలుపెట్టింది. ఒక్కతే అట్లా పాటలు పాడుతూనే ఉంటుంది. ఆశువుగా, ఒక్కొక్క మరణం ఒక పాట, ఒక్కొక్క వీధి ఒక పాట. ఆ పాటకు కరగని గుండెలేదు. సాయంకాలానికి గోధుమల్తో ఇంటికి వస్తుంది. పిల్లల్ని ఆకలితో పెట్టిన సందర్భాలు లేవు. ఫాతిమా మాత్రం రోజురోజుకీ క్షీణించి, ఫాతిమా అనే మనిషిలా కాకుండా ఫాతిమా అనే భావనగా మిగిలిపోయింది.

ఇంట్లో పిల్లల సంఖ్య రెండు వందలు దాటింది. అయితే అంతమందికీ ఏనాడూ తిండి లోటు లేదు. ఒకరోజు ఆ పిల్లల్లో ఒకడు, ఇంకోడి మెడ కొరికివేశాడు. ఇల్లంతా రక్తం. పిల్లల అరుపులు, ఏడుపులు. అప్పుడు పోలీసు అధికార్లు వచ్చారు. ఫాతిమాని జైలుకు తెచ్చారు. పిల్లల్ని మళ్ళీ గవర్నమెంటు శిబిరాలకు పంపివేశారు. ఆ తరువాత ఫాతిమా ఏమైందో తెలియలేదు. ఆమె పాటలు ఇంకా వీధుల్లో వినిపిస్తూనే ఉంటాయని చెప్పుకుంటారు. ఆమె ఇల్లు ఇప్పుడు ఒక మ్యూజియం. ఇంటిముందు ఇద్దరు ముగ్గురు పిల్లలు ఆమె కథనే పాటలుగా వినిపిస్తూ ఉంటారు.

** ** **

శివరామ్ ముగిస్తూనే, సదాశివ మరో గుజరాత్ సందర్భాన్ని చెప్పటం మొదలుపెట్టాడు. బయట గాఢమైన చీకటి. ప్రకాశవంతమైన వెలుగుధారగా జారిపడుతుంది దీపాల మీదుగా. గోడకు ఆనుకొని నల్లని కిటికీని, కిటికీలోంచి కనిపిస్తున్న ఒంటరి దీపాన్ని చూస్తుండిపోయాను. అంత వెలుతురున్నా, అది వెలుతురు అందని చోటులాగే ఉంది. సదాశివ గొంతు వినిపిస్తుందిగానీ, అది మాటలన్నీ లాగివేసుకోబడ్డ మూగవాడి గొంతుకలా ఉంది.

స్టూడియో బయట నలుగురు బాలెడ్ గాయకులు

కూర్చుని ఉన్నారు. అకల్మషమైన పల్లెల గాత్రాన్ని మోసుకువచ్చారు వాళ్ళు. వాళ్ళ గొంతుకలు కూడా వినాల్సి ఉంది. కనబడని దుఃఖం, కథలు కథలుగా స్టూడియో అంతా నిండిపోయింది.

"నువ్వే కథ చెప్పు!" అన్నాడు సదాశివ ఆజ్ఞాపిస్తున్నట్లుగా.

"నేను గుజరాత్ వెళ్ళలేదు. ఆ మరణాల్ని చూడలేదు. ఆ దుఃఖాన్ని చూడలేదు. పోనీ, నేరుగా విననూ లేదు. ఇట్లా తీవ్రమైన జ్ఞాపకాలు, నిశ్శబ్దగానాలు కథలుగా మారలేవు!" అన్నానుగానీ, ఒక ఉద్వేగం నన్ను ఉక్కిరిబిక్కిరి చేస్తూనే ఉంది. "ఉద్వేగాల్నే కథగా మార్చు!" అంది కోమలి నన్ను ఉత్సాహపరుస్తూ. గాఢంగా నిట్టూర్చి, ఒకకథను లోలోపలే డిజైన్ చేసుకొని, సాంద్రమైన రాత్రిలోకి ఆ కథను ప్రవేశ పెట్టాను.

** ** **

కార్లు, మనుషులు, ఒకటో రెండో, ఇద్దరో నలుగురో- ఆకాశం నీలంగా, మౌనంగా. సన్నని మంట లాగా సూర్యుడు. అట్లా ఆకాశం వైపుకు చూస్తూ, క్రమక్రమంగా పెద్దదవుతున్న తన నీడను చూస్తూ ఉక్రోషపడ్డాడు హమీద్. హఠాత్తుగా లోపలి నుంచి ఏదో మంట ఎగిసి, రోడ్డు పొడవునా సాగిన నీడను కూడదీసుకొని కోపంగా ముందుకు నడిచాడు. చెవుల చుట్టూ వేడిగాలి. శరీరం పొడవునా సూదులతో గుచ్చినట్లుగా బాధ. హమీద్ పాదం వేగంగా కదులుతుంది. మనుషులు, కార్లు, ఇళ్ళు ఏవీ కనబడలేదు. పూనికతో, మహా ఆవేశంతో ఇంట్లోకి పరిగెత్తాడు. గదుల్లోనూ, వరండాల్లోనూ కుప్పలు పోసినట్లుగా పిల్లలు. ఫాతిమా అమ్మీ ఇంట్లో ఉన్నట్లు లేదు. గదిలో ఒక మూలన ఉన్న తన సంచిలో రహస్యంగా దాచిన చెక్క పిస్తోలును బయటకు తీశాడు. హాలీవుడ్ సినిమాలోలాగా తుపాకీని వేలు మధ్యన పెట్టుకొని గిర్రుమంటూ తిప్పి, నన్నని వం కర నవ్వు పెదాలపై అతికించుకొని, ఇంటి బయటకు వచ్చాడు. వచ్చి తీవ్రంగా, మహాక్రోధంగా మండుతున్న సూర్యుడి వైపు తుపాకీని చూపి, ఇమాజినరీ బుల్లెట్లు తుపాకీలో నింపి, మూడుసార్లు, గురి తప్పని తన ప్రావీణ్యంతో, సూర్యుడి వైపు మూడు సార్లు పేల్చాడు. ఏ ప్రతిఘటనగా లేకుండా చచ్చిపోయాడు సూర్యుడు.

క్రమంగా ఆకాశంలో నల్లని తెరలేవో కమ్ముకోవటం గమనించాడు. హమీద్‌లో గొప్ప ఉత్సాహం. ఉత్సాహాన్ని లోపలే అణుచుకొని లోపలికి నడిచాడు. పిల్లల గుట్టల్ని దాటుకొని వెళ్ళాడు. రషీద్ కోసం వెతికాడు. ఎక్కడా కనబడ లేదు. సూర్యుడి మరణం గురించి రషీద్‌కి చెప్పాలని ఎంతో ఉత్సా హంగా ఉన్నాడు హమీద్. ఇంటి వెనకాల ఉన్న రషీద్ ప్రయోగశాల వైపుకు నడిచాడు.

పెరట్లో ఇంకా కొద్దిగా వెలుతురు. పైన ఆకాశంలో సగం చచ్చిన సూర్యుడు. మోకాళ్ళపై కూర్చుని, చుట్టూ పచ్చిక, ఆకుపచ్చగా నవనవలాడుతూ కలలోని తివాచీలాగా, పచ్చిక చుట్టూ కర్రలతో ఇమాజినరీ కట్టుకొన్నాడు రషీద్. సూర్యుడు చచ్చిపోయిన సంగతి అర్థమయింది రషీద్‌కి. వెలుతురు తగ్గి,

హమీద్ చేతిలో ఇంకా చెక్కపిస్తోలు. దాన్ని సినిమాలో లాగా నిక్కరుపైన బొడ్లో దోపుకొని, ఫాతిమా అమ్మీ కోసం ఎదురుచూస్తుండగా, రషీద్ ఇంకా యోగిలాగే ముఖాన్ని వెలిగించి గదిలోకి వచ్చాడు. పిల్లలందరూ స్నానాలు చేసి, భోజనం కోసం, అమ్మీరాక కోసం ఎదురుచూస్తున్నారు. ఏడుగంటలకు ఫాతిమా వచ్చింది. అలిసిపోయిన ముఖంలో కాస్త ఓపిక రగిలించి వంటగది వైపు నడిచింది.

నల్లని నీడలు పైకి పాకటం తెలుస్తుంది రషీద్‌కి. సరిగ్గా ఆరు అడుగుల అవతల, ఎలుకపిల్ల పచ్చికపై ఆడుకుంటూ; రషీద్ ముఖాన్ని వెలిగించాడు. తత్వవేత్తలకు చెందిన యోగభ్రమను కలిగిన నవ్వును పెదాలకు అతికించుకున్నాడు. ఇమాజినరీ కర్రగోడలను ముందుకు జరుపుతూ, పచ్చికపై ఆడుకుంటున్న ఎలుకపిల్లకింకా ఏమీ తెలియదు. రషీద్ మెడను పొడుగ్గా ముందుకు చాపి, మెడను కొద్దిగా పైకెత్తి, తలను ముందుకు జరిపి, ముఖాన్ని కూడా పొడవుగా చాపి, రషీద్ ముఖంలో బ్రహ్మాండమైన కాంతి. యోగులకే సాధ్యమయిన నవ్వుతో పెదాలు విచ్చుకొని, పళ్ళు తళతళలాడాయి. తనవైపుకు తోసుకు వస్తున్న ముఖాన్ని, దానిపైని యోగకారుని నవ్వును చూసి కొద్దిగా కంగారుపడి వెనక్కు గెంతింది ఎలుక. అప్పటికే ఆలస్యమైంది.

ముందుకు సాగిన మెడ హఠాత్తుగా ఎలుకపై బడి, రషీద్ పదును పళ్ళ మధ్యన ఎలుక గిలగిలలాడింది. తన పాదాలతో రషీద్ ముఖాన్ని రక్కింది. రషీద్ పళ్ళు దాని శరీరంలోకి బలంగా దిగి; బలమైన కత్తి అది. రషీద్ పెదాల మధ్యన రక్తం. ఎలుక గిలగిలలాడుతూనే ఉంది.

మసీదు వీధి, మాంసం దుకాణం, టీషాపు, కుర్చీ, ప్రేమికుల పార్కు, గాంధీవిగ్రహం, మంచాలు, గోడలు, ప్రశాంతమైన నిద్ర. అన్నీ క్రమంగా అదృశ్యమయి- రక్తం మరక, ప్రాణం వదులుతున్న దృశ్యం, కాలిన చర్మం వాసన, పెట్రోలు, CNG గ్యాస్, తరుముకొస్తున్నమంట- అవికూడా క్రమంగా అదృశ్యమయి; రషీద్ ముఖంలో యోగులకే సాధ్యమైన ప్రశాంతత.

"మర్‌గయా క్యా?" హమీద్ ఆత్రంగా అడిగేడు. రషీద్ ముఖంలో ప్రశాంతత చెదరలేదు. కళ్ళు పైకెత్తి, ముఖాన్ని మళ్ళీ గుండ్రంగా మడిచి, పెదాలు విప్పి, బిగించిన పళ్ళను తెరిచాడు. నిర్జీవమైన ఎలుక శవం జారి పచ్చికపై పడింది. "ఇత్నా బేవకూఫ్ హై ఏలోగ్! వోసాలా సూరజ్ భీ ఐసాహై! పెహలే బుల్లెట్ సేహీ మర్‌గయా!" అన్నాడు. రషీద్ వివరాలేమీ అడగలేదు. పెరట్లో గోడకు ఆనుకొని, తన పళ్ళను పదును పెట్టుకోవటం మొదలుపెట్టాడు.

సాయంకాలం అదృశ్యమైంది. ఆకాశంలోంచి కొద్దిగా కిందకు జారి, చేతికి అందేంత దగ్గరలో వేలాడుతున్నాడు చంద్రుడు. అతనికి తోడుగా రోడ్లపై నియాన్ లైట్లు. హమీద్ చేతిలో ఇంకా చెక్కపిస్తోలు. దాన్ని సినిమాలో లాగా నిక్కరుపైన బొడ్లో దోపుకొని, ఫాతిమా అమ్మీ కోసం ఎదురుచూస్తుండగా, రషీద్ ఇంకా యోగిలాగే ముఖాన్ని వెలిగించి గదిలోకి వచ్చాడు. పిల్లలందరూ స్నానాలుచేసి, భోజనం కోసం, అమ్మీ రాక కోసం ఎదురుచూస్తున్నారు. ఏడుగంటలకు ఫాతిమా వచ్చింది. అలిసిపోయిన ముఖంలో కాస్త ఓపిక రగిలించి వంటగది వైపు నడిచింది. ఎదురైన రషీద్‌ని దగ్గరకు తీసుకొని, తలనిమిరి "దవా ఖాలియా?" అని అడిగింది. రషీద్ ఇంకా యోగమాయను నటిస్తున్నాడు. హమీద్ కలగజేసుకొని, తమ్ముడికి బిళ్ళలు వెయ్యటం, రోజంతా తుపాకీతో ఇంటిని కాపలా కాయటం, సాయంకాలం సూర్యుడిపై కాల్పులు జరపటం అన్నీ వివరించాడు. ఇంకో పదిమంది పిల్లలతో కలిసి వంటగదిలోకి నడిచాడు హమీద్ పిండి కలపడానికి, రొట్టెలు చెయ్యడానికి.

బయటి బజార్లనిండా మనుషుల, కార్ల చప్పుడు. గొడవగొడవగా ఉంది. హమీదుకి కొంచెం కంగారుగా ఉంది. మాటిమాటికీ కిటికీలోంచి తొంగి చూస్తున్నాడు. బొడ్డులోని తుపాకీని పదేపదే చేతితో తడుముకుంటున్నాడు. తనే కాపాడాలి అమ్మీని,

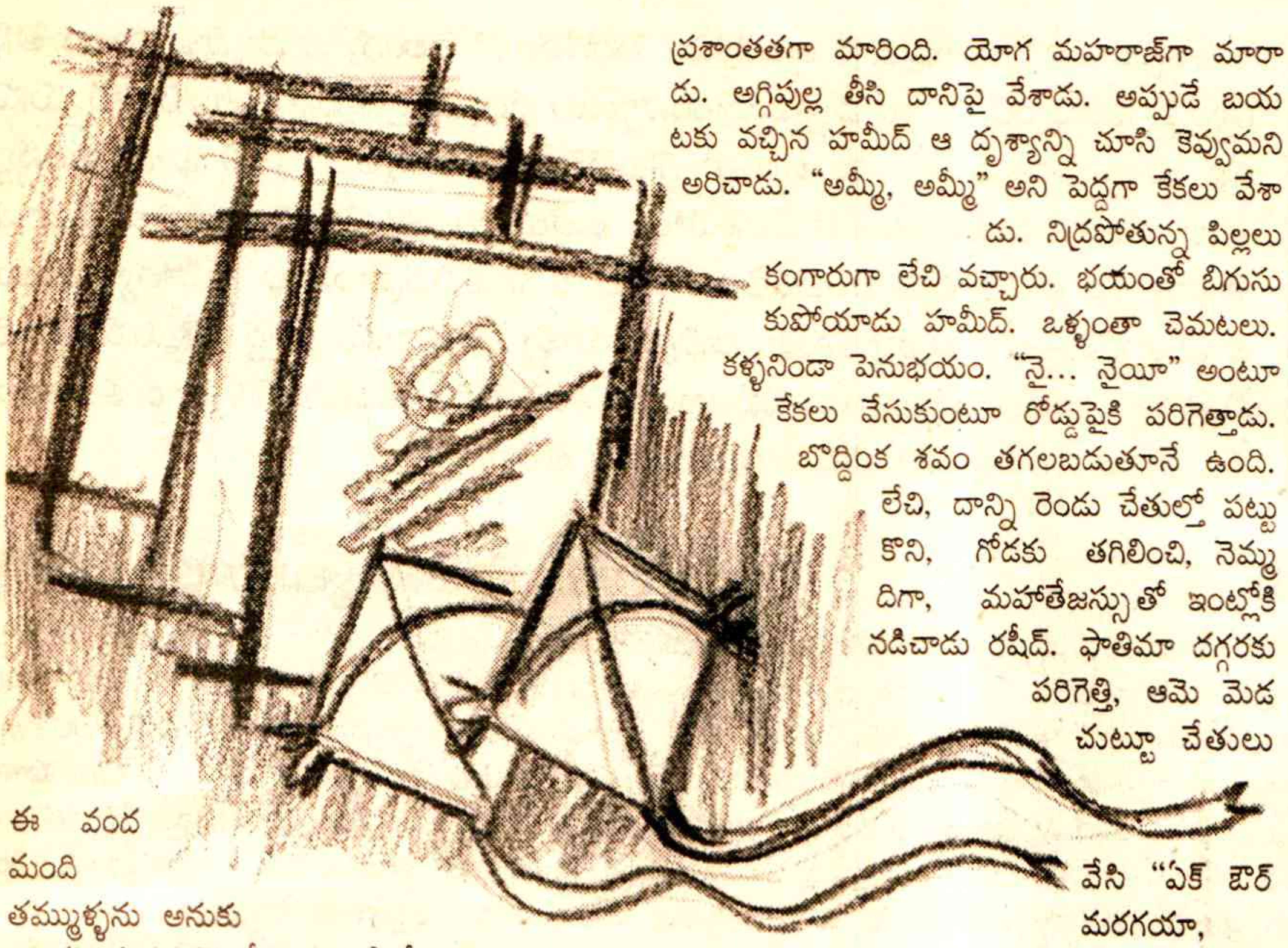

ఈ వంద మంది తమ్ముళ్ళను అనుకున్నాడు. అవసరమైతే కాల్చిపారేయాలి అనికూడా అనుకున్నాడు. రోడ్డుపైన మనుషుల నీడలు, కిటికీల్లోంచి, తలుపు సందుల్లోంచి ఇంట్లోకి చొరబడి; నీడలు తళుక్కుమన్నప్పుడల్లా ఉలిక్కిపడుతున్నాడు హమీద్. కొద్దిగా బిగునుకుపోయి, లేచి నిలబడి మార్చింగ్ ఫోజులో నిలబడి, తుపాకీ మడమను ఒకసారి తడుముకొని, పెద్దగా "సబ్ టీక్ హై!" అని అరిచాడు. అమ్మీ కంగారుపడుతూ హమీద్ వైపు చూసింది. గాఢంగా నిట్టూర్చి, ఇది సురక్షిత ప్రదేశమని, ఇంకేమీ ప్రమాదంలేదని వాడికి చెప్పాలని ప్రయత్నించి అంతలోనే దుఃఖం పొంగివచ్చి మాట్లాడలేకపోయింది. "సబ్ టీక్ హై!" అంటూ మరోసారి అరిచాడు హమీద్.

ఆరుగంటల ఉదయం. వీధులన్నీ అలారం వాచ్‌లా ట్రింగ్ ట్రింగ్‌మంటున్నాయి. హమీద్ ఇంకా పక్కనే వున్నాడు. అతని పక్కనే పడుకున్న రషీద్ హఠాత్తుగా లేచి, దుప్పటిని పక్కకు లాగి, ఇంటి వెనుక వైపుకు మోకాళ్ళపై వంగి జంతువులా పాక్కుంటూ, అచ్చం ఎలుకలాగే అటూఇటూ కంగారుగా చూస్తూ వెళుతున్నాడు. గమ్మత్తుగా ఉంది హమీదుకు. ఇంటి వెనుక రషీద్‌కు ఒక రహస్యమైన గ్యారేజి ఉంది. అది రషీద్ ప్రయోగశాల. గ్యారేజి పొడవునా విరిగిన పుల్లలు, ప్లాస్టిక్ డబ్బాలు, ఇనుపముక్కలు గుట్టలుపోసి వున్నాయి. చచ్చిపడిన ఎలుకలో, బొద్దింకలో, బల్లులో అక్కడపడి ఉండేవి. పొద్దున్నే అమ్మీ వాటిని ఊడ్చి వేసింది. పాక్కుంటూ గ్యారేజికి వచ్చిన రషీద్ "బత్తమీజ్!" అని గొంతులోనే నాలుగైదుసార్లు తిట్టుకొని, మళ్ళీ కొత్త జంతువుకోసం వెతకటం మొదలుపెట్టాడు. అటూఇటూ పరిగెడుతున్న బొద్దింకపిల్ల కనబడింది. మెల్లగా చేతుల్ని ముందుకు జరిపి, తటాలున దాన్ని అందుకొని "అబ్ దేఖో..." అనుకున్నాడు. ఉత్సాహంగా గ్యారేజి మూలలో ఉన్న వనిముట్ల దగ్గరకు వెళ్ళాడు. రేకుడబ్బాలోని పెట్రోలు తీసుకొని దాని వంటిపైన పోశాడు. గుప్పుమంది పెట్రోలు వాసన. "అబ్ దేఖో మజా..." అనుకున్నాడు పరమ ఉత్సాహంగా. పెట్రోలుతో తడిసిన బొద్దింక ఉక్కిరిబిక్కిరి అయి, రెక్కలు టపటపలాడించుకుంటూ- రషీద్ ముఖంలో నవ్వు క్రమంగా మనోహరమైన ప్రశాంతతగా మారింది. యోగ మహరాజ్‌గా మారాడు. అగ్గిపుల్ల తీసి దానిపై వేశాడు. అప్పుడే బయటకు వచ్చిన హమీద్ ఆ దృశ్యాన్ని చూసి కెవ్వుమని అరిచాడు. "అమ్మీ, అమ్మీ" అని పెద్దగా కేకలు వేశాడు. నిద్రపోతున్న పిల్లలు కంగారుగా లేచి వచ్చారు. భయంతో బిగుసుకుపోయాడు హమీద్. ఒళ్ళంతా చెమటలు. కళ్ళనిండా పెనుభయం. "నై... నైయీ" అంటూ కేకలు వేసుకుంటూ రోడ్డుపైకి పరిగెత్తాడు. బొద్దింక శవం తగలబడుతూనే ఉంది. లేచి, దాన్ని రెండు చేతుల్తో పట్టుకొని, గోడకు తగిలించి, నెమ్మదిగా, మహాతేజస్సుతో ఇంట్లోకి నడిచాడు రషీద్. ఫాతిమా దగ్గరకు పరిగెత్తి, ఆమె మెడ చుట్టూ చేతులు వేసి "ఏక్ ఔర్ మరగయా, మామూ!" అన్నాడు ఉత్సాహంగా.

వీధిలోని నీళ్ళు తగ్గి, రోడ్డుపైన మళ్ళీ పిల్లల గుంపు తయారైంది. హమీద్ తన చెక్క పిస్తోలుని అందరికీ ముట్టుకోడానికి ఇచ్చాడు. పిల్లలు ఎక్కడనుంచో ఒక గాలిపటాన్ని సంపాదించాడు. ఎక్కువ దారంలేని ఆ గాలిపటాన్ని అపురూపంగా ఎగురవేస్తున్నారు.

"యా అల్లా!" అంటూ తలపై కొట్టుకుంది అమ్మీ. కళ్ళలో నీళ్ళు తిరుగుతుండగా వంటగదిలోకి వెళ్ళింది.

"క్యావో పాగల్‌హై!" హమీద్‌ని మిగతా పిల్లలు రోజూ అడుగుతారు. "నై! వో పాగల్ నై!" పెద్దగా అరుస్తాడు హమీద్. "ఉస్‌కా ఆంఖే, కుచ్ పాగల్ లక్తాహై...", "నై... వో పాగల్ నై..." అంటూ పెద్దగా అరుస్తూ వాళ్ళ ముఖాలపై గుద్దుతాడు హమీదు. సరిగ్గా అప్పుడే పరిగెత్తుకుంటూ మోటారు ఇంజనులా గుర్‌గుర్‌మని శబ్దం చేస్తూ వాళ్ళమధ్యకు వస్తాడు రషీద్. పిల్లల గుంపును చూసి, వాళ్ళవైపు ప్రేమగా నవ్వుతాడు. నవ్వేటప్పుడు వాడి పళ్ళు తళుక్కుమంటాయి. తెల్లని పళ్లపై ఎర్రగా రక్తపు మరకలు. "దేఖో, దేఖో వో అభీ అభీ కిస్కో మారా...!" అంటూ పిల్లల్లో ఒకడు పెద్దగా అరుస్తాడు. హమీద్‌కు దుఃఖం వేస్తుంది. పెద్దగా అరవాలనిపిస్తుంది. కళ్ళముందు ఎన్నెన్నో దృశ్యాలు. దుఃఖం, కోపం ఎగిసిరాగా, తమ్ముణ్ణి దగ్గరకు జరుపుకొని, ప్రేమగా భుజంపై చెయ్యి వేస్తాడు. రషీద్‌కి వింతగా తోచి, ఆ చెయ్యి బలమైన రాక్షస హస్తంలా తోచి, దాన్ని పక్కకు తోసి "ఆర్మీ సాబ్! ఆర్మీ సాబ్!" అని అరుచుకుంటూ రోడ్డుపైకి పరిగెడుతాడు. అక్కడ నిలబడి ఆర్మీ ట్రక్కుకోసం ఎదురుచూస్తుంటాడు.

"ఆర్మీ సాబ్. ఆర్మీ సాబ్!" రషీద్ పొద్దుట నుంచి అరుస్తూనే ఉన్నాడు. ఫాతిమా అమ్మీ బయటకు వెళ్ళడానికి సిద్ధమైంది. సంచిలోని చెక్క తుపాకీని తెచ్చుకొని "ఛలోమా..." అంటూ బయల్దేరాడు హమీదు. సందు చివరిదాకా తోడు వెళ్తుంటాడు. వచ్చేటప్పుడు ఊరంతా ఒక గంటసేపు తిరిగి ఇమాజినరీ కెమెరాలో స్నాప్స్ తీసుకుంటూ మధ్యాహ్నానికి ఇంటికిచేరతాడు.

రోడ్లపై జనం చెల్లాచెదురుగా, హడావుడిగా, పరిగెత్తుతున్నట్లుగా, ఎందుకో అనీజీగా ఉంది హమీద్. జనం గుంపులుగా పరిగెత్తుతున్నట్లుగా ఉంటే వాడిలో కంగారు పుడుతుంది. వీధులపై ఎండ. సూర్యుడి రాక్షస కౌగిలిలా. ఇళ్ళు, అపార్టుమెంట్లు రంగుమాసిపోయి పురాతనమైన ఫోటోగ్రాఫ్‌లా తోస్తుంది. కాలి-నిర్మానుష్యమైన వీధులవైపు వెళ్ళాలని కోరిక కలుగుతుంది. ఎక్కడినుంచో జుయ్‌మంటూ శబ్దం, వందలాదిగా జనం వెంట తరుముతున్న శబ్దం చెవుల్లో మోగుతుంది. హడావుడిగా ఇంటివైపు నడుస్తాడు హమీద్.

మధ్యాహ్నానికి ఇంటికి చేరాడు హమీద్. ఇల్లు, ఉదయం వదిలేసిన స్థితిలోనే ఉంది. చాలామంది పిల్లలు రోటీలు తింటున్నారు. కొద్దిమంది పిల్లలు నిద్రపోతున్నారు. రషీద్ కోసం వెతికాడు. వాడు ఇంటి వెనుక, వాడి గ్యారేజిలో, ప్రవక్తలా నిశ్చలంగా కూర్చుని ఉన్నాడు. రెండు రోటీలు తెచ్చి వాడి ముందుపెట్టాడు. అసహనంగా అటుఇటూ చూశాడు రషీద్. ఒక రోటీని సగం తిని, మిగిలినదాన్ని ముక్కలు చేసి గ్యారేజి అంతా చల్లాడు. సన్నటి చీమలబారు ఎక్కడినుంచో రావటం గమనించాడు. వాడి ముఖంలో ఉత్సాహం. ఇమాజినరీ గోడలను వాటి చుట్టూ పేర్చాడు.

ఆర్మీ ట్రక్కు ఆట ఆడుతూ పిల్లలు పెరట్లోకి వచ్చారు. "సబ్‌లోగ్ అందర్ జావో" 'చలో చలో, లాస్ట్ వార్నింగ్!' అంటూ పెద్దగా అరుస్తూ రౌండ్లు వేస్తున్నారా పిల్లలు. రషీద్‌ని వదిలేసి ట్రక్కు ఆటలోకి జారిపోయాడు హమీదు. ఎందుకో ఈ ఆట నచ్చి, చీమల వేట ఆపి రషీద్‌కూడా ఆటలోకి చేరాడు. "చలో, చలో" అని అరుస్తున్నారు పిల్లలు. "సబ్ టీక్ హై" అంటూ అరుచుకుంటూ ట్రక్కు ముందుకుసాగింది.

ఆకాశంలో ఒక నీలిమేఘం తళుక్కుమంది. సన్నటి చినుకులు. పిల్లలందరూ రోడ్డుపైనే ఉన్నారు. ట్రక్కు ఆట అయిపోయినాక క్యాంప్ ఆట మొదలుపెట్టారు. "లైన్‌మే ఖడే రహో" అంటూ ఒక కుర్రవాడు బ్రెడ్ ముక్కను వాళ్ళ మధ్య విసిరేస్తాడు. వాళ్ళు ఒకళ్ళనొకళ్ళు తోసుకుంటూ, ఎవరు ఆ ముక్కను దొరకబుచ్చుకుంటే వాళ్ళు గెలిచినట్లు.

చినుకులు కాస్త పెద్దదయ్యేదాకా ఆట కొనసాగింది. హఠాత్తుగా వానపెద్దదయింది. మహాక్రోధంగా నేలను తాకింది. పిల్లలందరూ ఇంట్లోకి పరుగెత్తారు. రషీద్ మాత్రం వానను ఆహ్వానిస్తున్నట్లుగా రోడ్డు మీదే నిలబడ్డాడు.

వీధులు చిన్న నదుల్లా మారాయి. బలమైన గాలి నీళ్ళను చెల్లాచెదురు చేస్తుంది. నీళ్ళలో ఈదుతూ రషీద్ నది మధ్య పడవ అయ్యాడు. దూరంగా ఖాకీ రెయిన్‌కోటు వేసుకొన్న పోలీసు కనపడి, భయంతో ఇంట్లోకి పరిగెత్తాడు. రషీద్ ముఖంలో భయం. మృత్యువేదో తోసుకొస్తున్నట్లుగా. వాన వీరంగం చేస్తూనే ఉంది. ఆకాశం నీలపు రంగు పులుముకొని ఒంటరి రంగస్థలిలా ప్రత్యక్షమైంది.

రషీద్ శరీరం ఇంకా వణుకుతుంది. గదిలోకి వెళ్ళి రెండుమూడు దుప్పట్లు కప్పుకొన్నాడు. శరీరం ఇంకా వణుకుతూనే ఉంది. వెచ్చని శ్వాస. తీవ్రమైన జ్వరం.

(తరువాయి 29వ పేజీలో)

రెండు ఎర్రని గాలిపటాలు

(19వ పేజీ తరువాయి)

కళ్ళు మూసుకొని, తన శరీరాన్ని తానే భయంతో కౌగలించుకొని, కాసేపటికి వెచ్చగా జ్వలించే దుప్పట్లను లాగివేసుకొని, లేచి నేలపైన ఒకానొక యోగ భంగిమలో నిలబడ్డాడు. నిర్వాణదశకు సూచికలా కళ్ళనిండా ఎర్రని జ్వాలలు. ముఖం భూగోళంలా ఉబ్బి, నడుంపై ఒక చెయ్యి, పాదాన్ని లేపి మోకాలిపై పెట్టి, మహా నిర్వాణమూర్తిలా ప్రత్యక్షమయ్యాడు.

చాలాసేపటి దాకా రషీద్ నిర్వాణమూర్తి భంగిమలోనే ఉన్నాడు. అగ్నిశ్వాసలుకక్కే వృషభమూర్తిలా. శరీరం చుట్టూ వెచ్చటి ఆవిర్లు. నిశ్చల సమాధిలోంచి ఒక్కో దృశ్యాన్ని బయటకు తీయడానికి ప్రయత్నిస్తున్నాడు. దుఃఖమో, భయమో, మరణమో, లోపల కొలిమిమంట భగభగమంటుంది. “మారో, మారో…” అంటూ వందలాది జనం, భగ్గుమంటున్న అగ్నిగుండాలు, “రహమ్‌కరో, రహమ్‌కరో బాబా!” ఆ ఏడ్చేది అమ్మేకదా, ఒక్కసారిగా శరీరంపై నుండి మంటలు లేచి “బచావో బచావో…” అది అబ్బాయేనా- ఊహు ఏదీ గుర్తుకు రావటంలేదు. ఏవేవో దృశ్యాలు. వేటికవే విడివిడిగా, ఏ సంబంధం లేనట్లుగా. మెదడు అల్లకల్లోలంగా, గందరగోళంలా. దృశ్యాలు దృశ్యాలుగా, అందులోంచి హఠాత్తుగా ఒక ఉన్మాదం బయటకు తోసుకొచ్చింది.

వీధిలోని నీళ్ళు తగ్గి, రోడ్డుపైన మళ్ళీ పిల్లల గుంపు తయారైంది. హమీద్ తన చెక్క పిస్తోలుని అందరికీ ముట్టుకోడానికి ఇచ్చాడు. పిల్లలు ఎక్కడనుంచో ఒక గాలిపటాన్ని సంపాదించాడు. ఎక్కువ దారంలేని ఆ గాలిపటాన్ని అపురూపంగా ఎగురవేస్తున్నారు.

రషీద్ నిర్వాణ ముద్రను వదలి మెల్లగా బయటకు నడిచాడు. శరీరం చుట్టూ అగ్నిశ్వాసలు కదలాడుతూనే ఉన్నాయి. మహావృషభమూర్తిలా ఇల్లంతా అసహనంగా తిరిగాడు. వెనకనున్న గారేజివైపు వెళ్ళాడు. నీళ్ళలో వాడి ప్రయోగశాల కొట్టుకుపోయింది. చీమలబారులు, రెండుమూడు బొద్దింకల శవాలు అన్నీ అదృశ్యమయ్యాయి. కోపం, అసహనంతో ఊగిపోయాడు.

మబ్బులు మళ్ళీ మూగాయి. గుంపుగా. దాడికి సిద్ధంగా ఉన్న సేనలా. రషీద్ ఇల్లంతా అసహనంగా తిరుగుతున్నాడు. కాళ్ళు అసంకల్పితంగా పరిగెత్తాలనే కోర్కెను ప్రకటిస్తున్నాయి. ఇంట్లోంచి పెరట్లోకి, పెరట్లోంచి రోడ్డుపైకి మహా వేగంతో ఉన్మాదంతో పరుగుతీస్తూనే ఉన్నాడు. పరుగు మధ్యలో హమీద్ చేతుల్ని విదిలించుకొన్నాడు. పక్కనే ఉన్న లావాటి కర్రను హమీద్‌పైకి విసిరాడు.

“రషీద్! ఏ క్యా పాగల్ హై!” అంటూ అరిచేడు హమీద్. క్షణంసేపు బుసలుకక్కే ముఖాన్ని ముందుకు చాపి, ముఖంతో హమీద్‌ని ఫట్‌మని కుమ్మాడు.

దృశ్యాలు వెంటాడుతున్నాయి రషీద్‌ని. పెట్రోలు డబ్బాలతో వెంటాడుతున్నట్లుగా. వందలాది అడుగుల శబ్దం. శంఖనాదాలు. ఓంకారాలు. “మారో, మారో…” అంటూ అరుపులు. భయంతో వణికిపోయాడు.

ముఖాన్ని నిలువుగా సాగదీసి, మహా ఉన్మాద వేగంతో ముఖంలోంచి పళ్ళను ముందుకులాగి. శత్రువు మెడను పళ్ళ మధ్యన బిగించి-

“రషీద్! మేహు, మేహురే, చోడో…!” హమీద్ అరుస్తూనే ఉన్నాడు. రషీద్ శరీరం ఇంకా ప్రకోపిస్తూనే ఉంది. పూర్తి స్థాయి నిర్వాణమూర్తిలా మారిపోయాడు. శరీరం మొత్తం శక్తి స్వరూపమై. శక్తి మొత్తాన్ని తన పళ్ళ దగ్గర కేంద్రీకరించి-

పళ్ళు లోతుగా దిగబడ్డాయి. రక్తం బుసబుసమని పొంగింది. హమీద్ దీనంగా అరుస్తున్నాడు. రషీద్ మాత్రం శత్రు నిర్మూలనం అనే ఒకేఒక ఏకైక వాంఛతో తన పళ్ళను మరింత లోతుగా, లోతుగా…

ఆమె మాటల్ని ఎవరూ పట్టించుకొన్నట్లు లేదు. మరో బాలెడ్ పాట మొదలైంది. మృతవీరుల కోసం పాడే వీరగాథ అది. ఎప్పటిదో గత శతాబ్దానికి చెందిన పాటలా కొద్దిగా గ్రాంధికము, కొద్దిగా తెలంగాణా యాస మిళితమైనట్లుగా ఉంది.

** ** **

కథ పూర్తిచేసి గాఢంగా నిట్టూర్చాడు. మృత స్వప్నాల లోంచి హఠాత్తుగా మేల్కొన్నట్లుగా తోచింది. అర్ధరాత్రి చీకటి ఇంకా చిక్కనైంది. పైనుంచి జారిపడుతున్న వెలుతురు కళ్ళపైన బడి జిగేలుమంది. బయట ఎక్కడో మృత్యువును ధిక్కరించగలిగే మహావృక్షాలు ఊగుతున్న సవ్వడి. మూగవాళ్ళ నాటకంలా. స్టూడియో అంతా నిశ్శబ్దంగా ఉంది. ముఖాలపై వింతవింత భావనలు.

బయట కూర్చున్న బాలెడ్ గాయకులు ఒక పాట ఎత్తుకున్నారు. అజ్ఞాత భూముల్లోంచి, నిసర్గంగా, నిర్మలంగా చెలరేగిన మార్మిక రాగంలా ఉంది ఆ పాట. వాళ్ళు నోటితో కాకుండా శరీరం మొత్తంతో పాడుతున్నట్లుగా ఉంది. ఇది రాత్రే. ఈ రాత్రిలోకి నదుల హోరును, వృక్షాల పెను విసురును నింపింది ఆ పాట.

ఎక్కడి నుంచో ఇద్దరు పిల్లలు ఆ చప్పుడుకు కాబోలు తమ నిద్రను వదిలి మామధ్యకు వచ్చి కూర్చున్నారు. సమస్తమైన జ్ఞాపకాలు చెరిపివేయబడి, వాళ్ళ ముఖాలు నిశ్చలమైన యోగనిద్రలో ఉన్నట్లుగా తోచింది. ఎందుకో ఉలికిపాటు. ముఖ్యంగా ఆ ఇద్దరిలో కాస్త చిన్నగా ఉన్న పిల్లవాడి ముఖం చూస్తే వింత గగుర్పాటు కలిగింది. నా కథలోని పాత్ర అట్లా గాఢమైన రాత్రిలోకి నడిచి రాలేదు కదా అనిపించింది.

బాలెడ్ గానం కొనసాగుతూనే ఉంది. స్వర్గాలు కూలిపోతున్నట్లు, మహా శూన్యంలో ప్రయాణిస్తున్నట్లు, వాళ్ళు పాడుతూనే ఉన్నారు. కుర్రవాళ్ళలో ఒకడు పెయింటింగ్స్ పక్కనున్న ఎర్రని గాలిపటాన్ని అందుకొని, కిటికీలోంచి బయటకు వదిలాడు. చీకటిలోంచి గాలిపటం ఎర్రగా మిలమిలలాడుతుంది.

పాట ఆగిపోయిందిగానీ, సన్నని ఝంజలాంటి వాయిద్యం ఝుమ్‌ఝుమ్‌మని మోగుతుంది. హఠాత్తుగా కోమలి “కథలో కావాలని ఒక ఉద్రిక్త వాతావరణాన్ని కూరినట్లు అనిపిస్తుంది. సంఘటనలకు అవసరాన్ని మించిన మాంసాన్ని, రక్తాన్ని కూరినట్లు లేదా?” అంది గొప్ప క్రిటిక్‌లా.

ఆమె మాటల్ని ఎవరూ పట్టించుకొన్నట్లు లేదు. మరో బాలెడ్ పాట మొదలైంది. మృతవీరుల కోసం పాడే వీరగాథ అది. ఎప్పటిదో గత శతాబ్దానికి చెందిన పాటలా కొద్దిగా గ్రాంధికము, కొద్దిగా తెలంగాణా యాస మిళితమైనట్లుగా ఉంది. పాట మధ్యలో రెండో కుర్రాడు లేచి భారంగా నడుస్తూ అహమ్మదు దగ్గరకు వచ్చి, అతని వడిలో తల పెట్టుకొని పడుకొన్నాడు.

“నీ కథలోని ఇద్దరు పిల్లల పోలికలు వీళ్ళలో కనిపిస్తున్నాయి కదూ!” అంది కోమలి మర్మంగా నవ్వుతూ. కిటికీలోంచి గాలిపటం ఎర్రగా రెపరెపలాడుతుంది.

తలలు విరబోసుకున్న మహావృక్షాల నాట్యంలా బాలెడ్ గీతం కొనసాగుతుంది.

ఇంకా మనోహర, మూర్తి, శివరామ్‌ల కవితలు వినాల్సి ఉంది.

కొన్ని గుజరాత్ కవితల అనువాదాలు కూడా వినాలి.

ఈ ఇద్దరు పిల్లల కథలను అహమ్మదు నోట వినాల్సి ఉంది.

మరి ఈ రాత్రి సరిపోతుందో, లేదో? ●

32

నా రాధకు...

వసంతకాలం
చిగిర్చిన లేమావి చిగుళ్ళు
గండుకోయిలల కోలాహలం
సుందర నదీతీరం
పిల్లతెమ్మెరలు
సుగంధ పూల పరిమళాలు
ఈ మాయాజాలం ఒకవైపు,
వనసుందరిలా నీవు
నీ నగుమోము
ఆ ముద్దు మాటలు...
నీతో నేను,
ఇక ఈ సోయగాల ప్రకృతి
మనల్నేమి మంత్రించి
మాయచేస్తుందో
రాధ.. మనమూ సిద్ధమవ్వాలికదూ-

** *** **

కలలో నాకు సింహాసనం
వేశావు
నీ ప్రేమ సామ్రాజ్యానికి
సామ్రాట్టును చెయ్యాలని
రాధా! నా కల కల్ల
కాదు కదా-

** *** **

రాధా! నిన్ను నా ఇంటికి
స్వాగతించటానికి
కిన్నెర, కింపురుష, గంధర్వులను
రమ్మంటున్న
అప్సరసలే నాట్యగత్తెలు-

- చల్లా రామక్రిష్ణారెడ్డి